

Dassen naderen Pajottenland (westelijk Vlaams-Brabant) vanuit het zuiden

De dichtste burchten van de geïsoleerde relictpopulatie van Nivelles-Ittre bevinden zich op een zevental kilometer van de grens met Vlaams-Brabant (zie kaartje in Marternieuws 3). In de voorbije zomer werd echter een nieuwe locatie met een bewoonde dassenburcht ontdekt, op slechts 3 km van de gewestgrens. Gezien het leefgebied van dassen zich gemakkelijk ruim een kilometer rond hun burcht uitstrekt, zullen de bewoners van deze burcht ei-zo-na ook voet op Vlaamse grond zetten.

Een dassenfamilie in een nieuw gekoloniseerd gebied is bijzonder kwetsbaar. Vooreerst is er door ons dicht wegnnet een permanent hoog risico op sterfte door verkeer, het wegvallen van één dominant dier kan ertoe leiden dat de groep ontbonden wordt. Daarnaast kan verstoring van de burchtsite door mensen en/of honden heel snel even nefast zijn. Zo brachten we vorig jaar (Marternieuws 4) het verhaal van een nieuwe burcht in oostelijk Waals-Brabant (eveneens vlakbij de grens met Vlaams-Brabant) mét succesvolle voortplanting – waarbij echter minstens één jong door een hond gedood werd. Dit jaar werd op diezelfde burcht geen dassenactiviteit meer waargenomen....

Rekolonisatie door dassen is op die manier een processie van Echternach. Dat sommige zwervende exemplaren grote afstanden kunnen afleggen, is onderhand wel duidelijk, maar voor een succesvolle permanente vestiging op grote afstand van robuuste bronpopulaties moet werkelijk alles mee zitten.

De meest voor de hand liggende manier waarop dassen hun areaal kunnen uitbreiden is via een geleidelijke perifere uitbreiding van bronpopulaties. In Vlaanderen is dit mogelijk bij de Haspengouwse populatie: deze wordt namelijk niet ruimtelijk begrensd door grote barrières (afgezien van het Albertkanaal in het noorden). Toch verloopt herkolonisatie van perifere gebieden hier uiterst moeizaam. De reden moet ook hier gezocht worden bij de hoge verkeerssterfte. Tegenwoordig worden in Haspengouw door de medewerkers van het Marternetwerk en de Likona-dassenwerkgroep jaarlijks zo'n 20-25 dode dassen ingezameld, bijna allemaal verkeersslachtoffers. De populatiegrootte wordt geschat op een 250-tal dieren, wat betekent dat er jaarlijks 10% van de populatie dood wordt teruggevonden. Het voortbestaan van de bronpopulatie komt er niet onmiddellijk door in gevaar, maar de voortplanting dient er hoofdzakelijk de lokale verliezen te compenseren in plaats van te leiden tot dispersie en kolonisatie van nieuw terrein. Gezien de grote inspanningen die vanuit het beleid voor de das worden gedaan (zoals bv. het construeren van ecoducten en het recente Vlaams-Brabantse soortbeschermingsplan), is het terugdringen van deze verkeerssterfte hier een bijzondere uitdaging.